Dosarul nr. 5r-417/2024
4-24012593-12-5r-31012024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

22 mai 2024 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
în componența:
Președintelui ședinței, judecătorul Radu Grecu
Grefierului Marcela Rodideal
Cu participarea:
Agentului constatator Ion Burbulea
în lipsa:
Petiționarei Inna Țurcan

examinând în ședința de judecată publică contestația depusă de **Țurcan Inna**, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în ***** împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. CEC01 000037 din 03.01.2024, întocmit de către agentul constatator Pavel Postica, vicepreședinte CEC, pe semnele contravenției prevăzute de art. 48^3 alin. (1) din Codul contravențional, prin care a fost sancţionat cu amendă în cuantum de 30 unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 1 500 lei, instanța de judecată, -

c o n s t a t ă:

La 03.01.2024, agentul constatator Pavel Postica, vicepreședinte CEC a încheiat procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. CEC01 000037, prin care **Țurcan Inna** a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 48^3 alin. (1) din Codul contravențional, fiind emisă decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale cu amendă în cuantum de 30 unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 1 500 lei.

În fapt, potrivit procesului verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. CEC01 000037 din 03.01.2024, în acţiunile lui **Țurcan Inna** a fost reţinută săvârșirea contravenției prevăzute de art. 48^3 alin. (1) al Codului contravențional, pe faptul că la 20.04.2023, contrar prevederilor art. 57 alin. (4) subpct. 1) lit. e) din Codul electoral nr. 325/2022, care stipulează că persoanele fizice pot face donații în numerar în valoare de până la un salariu mediu pe economie stabilit pe anul respectiv, a efectuat o donație în numerar în mărime de 16000,00 lei în favoarea candidatei Guțul Evghenia desemnate de Partidul Politic ”Șor” la funcția de Guvernator (Bașcan) al UTA Găgăuzia. în acest fel a depășit plafonul donațiilor în numerar cu 4300, 00 lei.

La data de 26.04.2023, petiționara **Țurcan Inna** a depus o contestație împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenție solicitând admiterea contestației, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și, respectiv, a deciziei de sancționare contravențională, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu nulitatea procesului-verbal și a deciziei, cât și din lipsa faptei contravenționale.

În motivarea contestației, petiționara a invocat că procesul-verbal și decizia de sancționare au fost adoptate contrat prevederilor legale și în contradicție totală cu circumstanțele de fapt.

Invocă faptul că nu a avut posibilitatea de a particip la procesul contravențional, citația nu i-a fost înmânată personal, de către agentul constatator nu i-a fost respectat dreptul la apărare, de a cunoaște drepturile și obligațiile și de a obiecta. Consideră petiționara că a fost sancționată pertu o faptă care nu a fost constată și pe care nu a comis-o, menționând că pe lângă informația din raportul financiar și propriile interpretări ale cadrului legal, agentul constatator nu a administrat alte probe concludente ce ar demonstra vinovăția sa. Nu a fost audiat contravenientul, nu au fost audiați membrii Comisiei electorale centrale a UTA Găgăuzia, a fost ignorată decizia Curții de apel Găgăuzia potrivit căreia au fost validate alegerile și validat mandatul de Guvernator al UTA. Consideră petiționara că agentul constatator a interpretat și aplicat cadrul legal în contradicție cu prevederile constituționale și contrar Codului electoral la care face referire, menționând că alegerile electorale din Găgăuzia care au avut loc la data de 30 aprilie 2023 nu erai reglementate de Codul electoral până la 1 ianuarie 2024. Totodată a invocat și faptul că potrivit pct. 5 al CEC-ului din Găgăuzia, plafonul maxim de donații din partea persoanelor fizice constituie șase salarii medii pe economie, și în privința acestor presupuse încălcări a fost sesizată Comisia electorală centrală a Găgăuziei, care nu a constatat devieri de la cadrul normativ local și a reiterat faptul că prevederile legislației electorale naționale nu sunt aplicabile scrutinului dat. La fel, petiționara a făcut trimitere și la Hotărârea Curții de apel Comrat din 22 mai 2023 (cauza 3-16/2023 PIGD 2-23070379-06-3-16052023-1) potrivit căreia alegațiile cu referire la încălcările financiare au fost respinse de instanță pe motivul inaplicabilității legislației naționale la scrutinul local respectiv. Subliniind astfel prezența unui lucru judecat, definitiv și irevocabil care nu mai poate fi contestat. Și reieșind din cele relatate consideră petiționara că agentul constatator abuziv și cu rea credință a aplicat normele legale inadmisibile acestui caz. În drept petiționara î-și întemeiază contestația în vaza art. 3 CEDO, art. 20, 21 din Constituție, art. 5, 7, 381, 384, 441, 443, 445, 448, 446, 454, 462 Cod contravențional.

În ședință de judecată *agentul constatator* a susținut pe deplin procesul verbal și acțiunile întreprinse de către agentul constatator, acesta este adoptat conform normelor legale sub aspect procedural și conform contestației depuse de doamna Țurcan conține interpretări eronate care sunt lipsite de suport juridic astfel consideră că contestația urmează a fi respinsă.

În ședință de judecată *petiționara* nu s-a prezentat, fiind citată în mod legal despre locul, data și ora ședinței de judecată ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar, astfel că, prin prisma art. 455 Cod Contravențional, instanța de judecată consideră posibilă examinarea cauzei în lipsa acesteia. Concomitent, informații despre data locul și ora ședinței de judecată pe cauza dată au fost făcute publice și pe site-ul oficial al instanței de judecată, ce se asimilează cu citarea publică. Ținând cont de faptul că procedura de citare legală a fost respectată, instanța de judecată a dispus, în baza art. 382 din Codul Contravențional, examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Examinând contestația și verificând procesul verbal cu privire la contravenție sub aspectul îndeplinirii condițiilor de fond și de formă prevăzute de lege pentru valabilitatea sa în coroborare cu mențiunile agentului constatator la materialele dosarului contravențional, instanța de judecată reține următoarele.

În conformitate cu art. 448 alin. (1) din Codul contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de

examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447[1] alin.(8).

Verificând respectarea termenul depunerii contestației, instanța de judecată stabilește că decizia de sancționare a fost aplicată în lipsa contravenientului **Țurcan Inna**, aceasta fiind remisă prin intermediul poștei, fără a fi indicată data recepționării de către contravenient, iar în asemenea împrejurări prevederile art. 448 alin. (1) din Codul contravențional au fost respectate.

În drept, instanţa notează că în conformitate cu prevederile art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Totodată, potrivit prevederilor art. 381 alin. (4) din Codul contravențional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cât şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

În baza art. 440 alin.(1) din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Conform art. 423[7] alin. (1) din Codul contravenţional, contravenţiile prevăzute la art.48[1] alin.(1)–(6), art.48[2], **48[3]**, 51 şi 53 se constată şi se examinează de către Comisia Electorala Centrală.

În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată a verificat legalitatea și temeinicia procesului verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. CEC01 000037 din 03.01.2024.

Sub aspectul legalității procesului verbal cu privire la contravenţie, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenție într-o Legea contravențională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „ad validitatem”, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

Instanța de judecată reține că procesul verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare au fost întocmite și perfectate în absența făptuitoarei/petiționarei **Țurcan Inna**, ulterior fiindu-i aduse la cunoștință drepturile și obligațiile lui prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 448 din Codul contravențional şi fiind notificat privind adoptarea unei decizii fapt confirmat de către acesta prin contestația depusă.

Instanţa statuează în vederea certitudinii aducerii la cunoştinţă a drepturilor şi obligaţiilor făptuitoarei inclusiv prin precizarea acestora în partea verso a actului contestat, iar cu referire la acest aspect, petiționara nici nu a prezentat careva obiecţii, iar de facto alte încălcări nu au fost invocate nici în contextul contestării ulterioare.

În aceste condiții, instanţa consideră că a fost respectat și art. 443 alin. (1) lit. g) din Codul contravențional, prin care făptuitoarei/petiționarei i-a fost asigurat dreptul de a obiecta și de a prezenta probe în apărarea sa, ultimul având posibilitatea angajării unui apărător, drept realizat doar în contextul contestării ulterioare a deciziei de sancționare.

Respectiv, din analiza actului menționat, instanța observă că petiționara nu a fost privat de dreptul la apărare, fiindu-i acordat dreptul de a fi reprezentat şi de un avocat ales, pe care şi l-a exercitat doar cu ocazia contestării deciziei de sancţionare în instanţa de judecată, iar concomitent nu a fost solicitată asigurarea asistenței unui interpret/traducător.

Mai mult ca atât, instanţa notează că procesul verbal cu privire la contravenție a fost încheiat de către agentul constatator în prezenţa unui martor asistent, cu indicarea datelor pentru citarea sa, luând în considerare absența petiționarei, în privinţa căruia instanţa nu atestă dubii rezonabile privind dezinteresul acestuia, ce ar fi contrare prevederilor art. 388 alin. (8) din Codul contravenţional, potrivit căruia, în cazurile prevăzute de lege, agentul constatator este obligat să asigure participarea la acţiunile procesuale *a persoanelor dezinteresate*, cu capacitate de exerciţiu deplină (*martori asistenţi*), pentru a atesta prin semnătură caracterul veridic al faptelor consemnate.

Respectiv, instanţa nu relevă dubii cu referire la persoana martorului asistent, care este identificat şi în opinia instanţei, alte omisiuni formale privind datele de contact ale acestuia nu afectează esenţial fondul cauzei, acestea fiind insignifiante în raport cu cauza cercetată.

În această ordine de idei, din punct de vedere al legalității procesului verbal cu privire la contravenție, instanța constată că ultimul act împreună cu decizia contestată au fost încheiate cu respectarea dispozițiilor legale incidente și cuprind toate mențiunile obligatorii prevăzute de art. 443 sau 447^{1} din Codul contravențional, neexistând cazuri de nulitate absolută ce ar putea fi invocate din oficiu şi în consecință, instanța constată că forța probantă a actului atacat nu a fost înlăturată, el bucurându-se în continuare de prezumția de legalitate și temeinicie instituită de lege în favoarea sa.

Sub aspectul temeiniciei procesului verbal cu privire la contravenţie, instanța evidențiază că forța probantă a proceselor verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul.

În raport cu cele enunțate, art. 425 alin. (2) al Codului contravențional cuprinde dispoziții exprese cu privire la forța probantă a procesului verbal cu privire la contravenție, fiind reglementat că, în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: *procesul-verbal cu privire la contravenție, fotografii, înscrisuri* etc..

La fel, instanța reține că, legiuitorul în art. 442 alin. (1) Cod contravențional, a definit procesul verbal cu privire la contravenție, ca fiind un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitoarea.

Subsecvent, a fost legiferat și faptul că, procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe *baza constatărilor personale* şi a *probelor acumulate*, în prezența făptuitoarei sau în absența lui, iar interpretând art. 425 alin. (2) în coroborare cu art. 442 alin. (1) al Codului contravențional, rezultă că procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. CEC01 000037 din 03.01.2024 face dovada cu privire la încadrarea în drept și situația faptică stabilită de agentul constatator, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar.

Astfel, instanța remarcă că petiționara **Țurcan Inna** a fost sancționat în temeiul art. 48^{3} alin. (1) din Codul contravențional, potrivit căruia, constituie contravenție, *Finanţarea ilegală a partidelor politice, a grupurilor de iniţiativă, a concurenţilor electorali sau a participanţilor la*

referendum de către persoane fizice, manifestată prin depăşirea plafoanelor stabilite de lege sau în numele unor persoane terţe (anonime) ori prin încălcarea regulilor stabilite de cadrul normativ existenti.

Respectiv, cu privire la starea de fapt fixată de agentul constatator în procesul – verbal de contravenție și în corespundere cu art. 425 alin. (2), (3), (4), (5) al Codului contravențional, instanța de judecată reține că aceasta a fost confirmată prin probe pertinente, concludente și utile cazului contravențional: procesul verbal cu privire la contravenţie seria/nr. CEC01 000037 din 03.01.2024; raport privind înregistrarea contravenției din 13.05.2023; proces verbal de autosesizare din 13.05.2023; hotărârea privind prelungirea termenului de examinare din 26.05.2023; hotărârea privind efectuarea ridicării din 05.06.2023; proces verbal de ridicare din 23.06.2023; hotărârea nr. 109/6 (506) din 01.04.2023; demersul lui Guțul Evghenii din 28.03.2023; raportul financiar a candidatului Guțul Evghenia din 27.04.2023; raportul financiar a candidatului Guțul Evghenia din 11.05.2023; citație; hotărârea privind prelungirea termenului de examinare din 27.11.2023.

Potrivit Codului electoral nr. 325/2022 care prevede norme generale, inclusiv cele care reglementează mărimea donațiilor în numerar, care sunt aplicabile pe întreg teritoriul țării și pentru toate tipurile de alegeri sau referendumuri. Corespunzător, Comisia Electorală Centrală și agentul constatator ca reprezentant al acesteia nu poate neglija normele generale care reglementează finanțarea campaniilor electorale care urmează a fi aplicate pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în UTA Găgăuzia.

Conform art. 57 alin. (4) lit. e) din Codul Electoral, contribuțiile sub formă de donații pot f ifăcute de persoane fizice în valoare de până la un salariu mediu pe economie stabilit pe anul respectiv.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 936 din 28.12.2022 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie în mărime de 11700 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

În aceste condiţii, instanţa relevă că potrivit constatărilor personale ale agentului constatator, denotă cert data comiterii faptei la 20.04.2023, contrar prevederilor art. 57 alin. (4) subpct. 1) lit. e) din Codul electoral nr. 325/2022, care stipulează că persoanele fizice pot face donații în numerar în valoare de până la un salariu mediu pe economie stabilit pe anul respectiv, a efectuat o donație în numerar în mărime de 16000,00 lei în favoarea candidatei Guțul Evghenia desemnate de Partidul Politic ”Șor” la funcția de Guvernator (Bașcan) al UTA Găgăuzia. în acest fel a depășit plafonul donațiilor în numerar cu 4300, 00 lei.

Respectiv, instanţa statuează în afara oricăror dubii, că într-adevăr fapta incriminată a avut loc, cu vinovăţie, chiar dacă ultima invocă lipsa faptei contravenţiei şi nu infirmă de altfel faptele incriminate, dar argumentele lui **Țurcan Inna** nu sunt însoţite de circumstanţe obiective întemeiate sau alte probe relevante în acest sens, ci doar cu o referinţă abstractă la administrarea ineficientă a probelor în acuzarea sa.

În consecutivitate, instanța apreciază că, în măsura în care procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. CEC01 000037 din 03.01.2024 nu este afectat de vicii de legalitate, valoarea sa probatorie nu trebuie exclusă, or acesta reprezintă şi convingerea agentului constatator despre comiterea unei contravenţii, de altfel acestea fiind circumstanţe pe care însăşi petiționara nu le respinge în contestaţia sa.

Astfel, probele apreciate fiecare în parte și pe toate în ansamblul lor, coroborează între ele, se completeze unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert comiterea contravenției

imputate petiționarei, care se încadrează în limitele laturii obiective a contravenţiei prevăzute la alineatul (1) a art. 48^3 a Codului contravenţional.

Totodată, instanța de judecată reflectă că, petiționarei i s-a acordat în mod efectiv posibilitatea de a propune orice probe ar fi considerat necesare în combaterea celor reținute de agentul constatator și de a expune argumentele în apărare, în cadrul unei proceduri contradictorii, însă la caz nu a prezentat înscrisuri pertinente în puterea de a răsturna cele constatate şi probate de agentul constatator.

Mai mult, instanţa constată că de către agentul constatator a fost asigurată şi proporționalitatea dintre mijloacele utilizate – cuantumul amenzii aplicate, și scopul urmărit – prevenirea unui pericol public din care pot rezulta alte consecinţe grave orientate împotriva altor participanţi la trafic, având în vedere că făptuitoarei i-a fost stabilită o sancţiune pecuniară în cuantumul minim aplicabil, iar ca urmare, sancționarea făptuitoarei/petiționarei nu s-a făcut în scop abuziv, ci doar reieşind din faptul că agentul constatator a recunoscut-o vinovată pe aceasta de săvârșirea faptelor astfel cum au fost descrise în procesul verbal de contravenție.

În această ordine de idei, agentul constatator a făcut dovada stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar și apreciate de instanțe, iar instanța reține că încheierea procesului verbal şi adoptarea deciziei de sancţionare este temeinică.

Sub acest aspect, instanța conchide că, față de probele administrate în cauză, prezumția de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumția de autenticitate şi prezumția de veridicitate, care nu au fost răsturnate în cazul de față, iar în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constată pe baza constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate, iar petiționarei i-a fost dată posibilitatea de a face dovada contrarie celor consemnate în procesul verbal, însă nu a reușit să răstoarne aceste prezumţii de care se bucură decizia contestată, denotă comiterea certă şi cu vinovăţie a faptei contravenţiei de către făptuitoarea **Țurcan Inna**.

Pe lângă aceasta, instanța nu a mai determinat nici alte circumstanțe prevăzute în art. 441 al Codul contravențional, care ar înlătura răspunderea contravențională, iar în aceste circumstanțe de fapt și de drept, contestația lui **Țurcan Inna** împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. CEC01 000037 din 03.01.2024, adoptată de către agentul constatator Pavel Postica, vicepreședinte CEC, pe semnele contravenției prevăzute de art. 48^3 alin. (1) din Codul contravențional, urmează a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată.

În baza materialelor cauzei contravenţionale și având în vedere prevederile articolelor 395 alin. (1) pct. 2), 448, 460, 462 şi 463 din Codul contravențional, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge contestația lui **Țurcan Inna**, împotriva deciziei de sancţionare cu amendă în mărime de 30 (treizeci) unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 1 500 (o mie cinci sute) lei, inclusă în procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. CEC01 000037 din 03.01.2024, întocmit de către agentul constatator Pavel Postica, vicepreședinte CEC, pe semnele contravenției prevăzute de art. 48^3 alin.(1) din Codul contravențional, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs în Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Președintele ședinței,

judecătorul Radu Grecu